WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 199. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 12-го жовтня 1944. No. 199. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, October 12, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

РОБІТНИЦТВО НЕ ВДОВОЛЕНЕ З ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ ДЛЯ ВОЯКІВ, ВЕРТАЮЧИХ З ВІЙНИ

НЮ ЙОРК. — „Праця і ветерани" — це була тема чергової дискусії в Ню Йорк Таймс Гол, що мала представити погляди зорганізованого робітництва на закони і замисли уряду в справі праці для вояків, що вернуть по війні домів та шукатимуть роботи. Говорили: Филип Морей, президент Конгресу Промислових Організацій (Сі Ай О), Роберт Дж. Ват, представник Американської Федерації Праці, та Дейвид Б. Робертсон, президент Братства залізничників. Перші два висказували противні погляди, коли ішло про справу пляннованої економії війні, а третій був — по середині. Модифікував висказані бесідниками погляди Никлас Рузвелт, заступник видавця ґазети Ню Йорк Таймс. Зате в справі „джабів" для ветеранів, то всі бесідники висказували своє невдоволення з того, що досі обнято у цій справі законом. Теж були гострі голоси проти „вмішування уряду у колективні спори між робітниками і працедавцями". Казали, що те вмішування завдало тим колективним переговорам „смертельний удар".

ІДУТЬ РЕЄСТРУВАТИСЬ МАСОВО.

НЮ ЙОРК. — Реєстраційні бюра, призначені для впису тих, що хочуть голосувати в листопаді підчас президіяльних виборів, були так завалені людьми, що не могли дати собі ради. З того повстали нарікання і протести до мейора міста. У протестах казано, що це „нарочно" так зроблено, щоб знеохотити людей до реєстрації. А дехто почав навіть говорити про „републиканську інтриґу", бо ніби републиканці мали би бути за те, щоб реєструвалось якнайменше виборців. Та по правді тіснота була наслі[illegible] вого поділу дільниць для голо[illegible] коли

ПЕТРИЛО НЕ ПОСЛУХАВ ПРЕЗИДЕНТА.

Американська Федерація Музикантів, що належить до Американської Федерації Праці, повідомила через свого президента Джеймса С. Петрилу президента Рузвелта, що не вволить його прохання і не дозволить юнійним музикантам вживати себе для виготовки фонографічних рекордів для комерційних цілей, якщо компанії, що роблять рекорди, не згодяться платити за це відповідні суми до каси Федерації Музикантів. У тій справі Петрило вислав президентови телеграму, довгу на девять сторін, в якій він обороняв становище юнії, а властиво своє власне, опираючись при тому ще й на рішенню Найвищого Суду Злучених Держав. Подав, що 105 рекордових компаній згодилися платити юнії належні суми, а не хочуть платити тільки дві, а то Віктор і Колюмбія. Ось те рішення Петрила є сензаційним з того боку, що він двічи заповідав, що не буде обстоювати свого становища і його змінить, як цього зажадає президент держави. Та, як бачимо, президент своє зробив, але вислід з цього — негативний.

ПО ВІСТЦІ, ЩО СИН ЗГИНУВ.

ВАШИНГТОН. — В неділю дістав ґен. Вилєм Ф. Томпкинс повідомлення, що його син Джордж другий лютенант, згинув на полі бою у Франції, а в понеділок, як було вже заповіджено, говорив батько погибшого в Ню Йорку підчас публичної дискусії в Ню Йорк Таймс Гол — на тему військової демобілізації.

БРАЗИЛІЯ БУДЕ КОНТРОЛЮВАТИ НА МОРІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Незабаром ціла контроля Полудневого Пацифіку перейде в руки бразилійської маринарки. Досі контролювали там морські сили Злучених Держав і Бразилії. Та тепер американські сили будуть звернені на боротьбу з Японією, а цілу контролю перебире Бразилія.

ДЮЇ ВИПРАВДУЄ ІТАЛІЮ.

ОЛБАНІ. — Нюйорський губернатор Дюї видав з нагоди Дня Колюмба проклямацію, в якій подає, що Італія дістає замалу допомогу, а заслугує на більшу, бо є тепер нашим приятелем і союзником. Дюї сказав, що італійські патріоти тепер воюють з ворогом, а теж зазначив, що італійський нарід був змушений іти до війни, якої він собі не бажав.

У ДОПОМОГУ ФРАНЦУЗАМ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — „Ди Америкен Френдс Сервіс Комітї" подає, що в Нормандії, в Франції, коло 250,000 жінок, мужчин і дітей втратили всьо, що посідали: доми, одяг, хатню обстанову, харчі й т. д. Квейкри, що заняті допомоговою акцією в Франції, доносять, що Франція може поратувати не більше як 30% тих людей.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі".

Аліянтські перемоги розторощують націстівську науку про „вищу расу", каже антропольоґ

КЕМБРИДЖ. — Ирнест А. Гутон, учений антропольоґ з Гарвардського Університету, каже, що славні аліянтські перемоги над німцями на полі бою потверджують те, що вже давно ствердили вчені, а що повинна розуміти кожна думаюча людина. Це є те, що не існує ніяка група над-чоловіків, зокрема не існує вона в німців, в тих „струнких, делікатних і ясноволосих", як то їх представляє націстична псевдо-наука. Та, каже д-р Гутон, в цю „нордійську глупоту про вищість" вірять ще далі міліони німців, хоч ту глупоту можна би легко пізнати, якби приглянутись тільки самим націстівським лідерам. Він теж каже, що не буде можна „перевивчити" німців. Він дораджує висилати до Німеччини австрійців, чехів, та інших, щоб таким чином розмішати німецький нарід.

ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ЗА МІЖНАРОДНЮ ЛІҐУ ПІСЛЯ ПЛЯНУ З ДОМБАРТОН ОВКС

НЮ ЙОРК. — Американське Товариство Ліґи Націй заявило, що воно вповні погоджується з пляном створення нової міжнародної ліґи, як це вирішено на нарадах в Домбартон Овкс. Каже, що реорґанізація зістала переведена згідно з основними ідеями президента Вилсона, себто властивого творця того роду орґанізації. Товариство думає далі існувати і змінити свою назву на Товариство Обєднаних Держав, пристосовуючись і в тому до назви, що її принято на згаданій конференції.

Д-Р ҐРАВ—НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ КУБАНСЬКОЇ РЕСПУБЛИКИ

ГАВАНА. — На острові Куба святкують весело три дні інавґурацію нового президента держави. Є ним д-р Ґрав Сан Мартин, що є лікарем і професором університету. Як виходить з овацій, то новий президент тішиться широкими симпатіями.

СМЕРТЬ ВИЛКІЯ—ВЕЛИКА ВТРАТА ДЛЯ АМЕРИКИ, А ТО Й ТРАҐЕДІЯ

НЮ ЙОРК. — Яких 35,000 людей віддавали Венделеви Вилкому останню прислугу на вулиці, бо не могли дістатись до пресбитеріянської церкви на пятій евені, де лежало його тіло та де виголошував д-р Джан Солерленд Бонел прощальну промову, з якої змістом, як виходить з преси, погоджується широкий загал. Проповідник казав, що навіть у спокійних часах дуже важко булоб краєви поносити таку втрату, але в таких часах як тепер то смерть Вилкія є траґедією, бо це час, у якому рішається, чи в світі має настати стабілізація і мир, чи може він має бути торгований новими війнами. Вилкі, казав проповідник, здобув собі серця усіх шарів населення. Розум і серце робили його провідником, як і те, що держався непохитно принципів. Та найбільше характеристичною його прикметою була — скромність.

[illegible] ську [illegible] авку (Украї[illegible] [illegible]

Сталін величає [illegible] ські армії

МОСКВА. — Премієр Сталін хвалив широко британські й американські збройні сили за їх знамениту орґанізацію та справність, завдяки котрим наближається перемога над Гітлером. Говорив він це на бенкеті, влаштованім в честь британського премієра Чорчила й інших членів британської делеґації до советського уряду в палаті заграничного комісаріяту Спірідоновці.

Сталін говорив теж про потребу близько[illegible] співпраці між трьома великим державами не тільки вчас війни, але й підчас миру. Радив при тому виминати помилки минулого. Це, говорив він, буде завданням нової орґанізації забезпечення.

Американський амбасадор Гаримен виголосив тоаст на честь Советського Союзу й Британії, котрих завзяте воювання проти Гітлера дало Америці час підготовитися до війни.

Кореспонденти підчеркують сердешну атмосферу бенкету. Одночасно з поданням вістки про приїзд Чорчила до Москви советські часописи подають повний текст проекту міждержавної орґанізації, виробленого в Домбартон Овксі.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ НАФТОВИХ КОНЦЕСІЙ В ІРАНІ

МОСКВА. — Совєтський уряд вислав до Ірану делеґацію для добуття для Совєтського Союзу концесії на експльоатацію нафтових теренів у північній частині Ірану. Американські нафтярі собі стараються дістати від Ірану нафтові концесії.

КЛОПОТИ ФРАНКА З ПАРТИЗАНАМИ

ЛОНДОН. — Сюди наспіли з Еспанії вісти, що між військами еспанського диктатора Франка й еспанськими партизанами, що билися недавно у Франції, а тепер перебираються до Еспанії, прийшло до кервавих сутичок коло еспансько-фрацузької границі. Бій був такий поважний, що війська еспанської диктатури викликали артилерію й механізовані відділи.

ЯК НЕ СТАЛО СИЛИ ГРАБИТИ ВОРОГІВ, ГРАБЛЯТЬ СОЮЗНИКІВ

СТОКГОЛЬМ. — Місцевий „мадярський демократичний союз" подає до відома, що німецькі війська поводяться в південній Мадярщині не як союзники, але вороги. Німці заходили шайками до хат мадярів, забирали з них усе, що попало під руки, і вантажили на чекаючі вози. Найпильніше шукали за піянами.

Комітет американської секти „квейкрів" подає, що коло 250,000 осіб у Нормандії осталося без хати, оділня й хатньої обстанови.



РАДІ, ЩО ОСТАЛИ ПРИ ЖИТТЮ.—Ось ті перетомлені, необголені, ранені вояки, це „Британські Червоні Чорти", що то виратувались з Наймеґен, в Голяндії, де вони вдержувались на позиціях серед постійного ворожого вогню аж девять днів.

АМЕРИКАНЦІ ДАЮТЬ УЛЬТИМАТ ААХЕНОВИ

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Генерал Кортні Годжес, командант Першої Американської Армії під Аахеном, дав німецькому гарнізонови й мешканцям Аахану ультимат рішатися до 24 годин, чи здатися безумовно аліянтським військам, чи наразитися на повне знищення. Ультимат дано представникови бурмістра в вівторок, 10 мінут перед 11. годиною рано.

Місто Аахен це велике місто, що має 160,000 мешканців та давню історію й багато памяток. Тепер воно з усіх боків окружене американськими військами. Ультимат йому предложили три американські вояки, з котрих один, сам німецького роду, служив за перекладчика. Домагання здачі викликує велике зацікавлення, бо це того роду випадок на території властивої Німеччини, отже поведінка міста Аахену може послужити взірцем для інших міст.

По упливі кількох годин місто не дало ніяких признак, що воно готове здатися. Якби місто не здалося, американцям не останеться ніщо інше, як знищити місто, його гарнізон, а мимоходом багато з його мешканців. Це певно відобється широким відгомоном по цілій Німеччині.

НАЦІСТИ ДАЛІ КЛИЧУТЬ НАРОД ДО ПАРТИЗАНКИ Й ОБІЦЮЮТЬ ПЕРЕМОГУ.

ЛОНДОН. — Націстичні головачі ще не признали перед німцями, що їх стан безвихідний, але ще далі пробують запевняти німців, що їх жде велика й славна перемога, аби такою пропагандою підняти загально-народне повстання проти вступаючих у Німеччину аліянтських військ.

Відповідаючи на лист 16-літнього провідника націстичної молоді, Гітлер закликає німецьку молодь проявити як [illegible] Аліянтів та д[illegible] на північ від Кана[illegible] [illegible] тизму в[illegible] вости, впертости й твердости. [illegible] остерігає молодь, що на випадок ворожої перемоги Німеччину жде цілковите знищення й закликає молодь дати цілому народови блискучий приклад боєвого духа й фанатичної самопосвяти.

Майже одночасно націстичний міністер пропаганди д-р Ґебельс запевняв з берлінського радія воєнних робітників, що „наш фірер усуне всякі небезпеки й розвине переможний марш на ворога". Тому німцям треба для перемоги, говорив він, тільки сильних нервів і видержливости. Мовляв, ворог уже знає, що його ждуть тяжкі жертви, але незадовго прийде для Німеччини день слави й помсти.

Німецькі газети повні закликів до населення до повстання, а Гайнрих Гімлер видав приказ військовим офіцирам здушити силою всякі знаки відвороту. Ґазети й радія стилізують свої заклики звичайно так, гейби головною ціллю їх було застрашити аліянтські війська, що вступають на німецьку землю.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ВІДТЯЛА НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА В ЛОТВІ.

ЛОНДОН. — Червона армія добилася на північ від Мемеля до Балтику, відрізуючи в цей спосіб відворот до Німеччини 100,000 німців у західній Лотві.

Тимчасам на Балкані червона армія, кооперуючи з військами маршала Тіта, перерізала залізницю з Білгороду до Атен, відрізуючи цим німцям головну комунікаційну лінію для відвороту з Балкану.

Вага цих маневрів червоної армії виходить посередно зо заяви ґенерала Дітмара, відомого німецького радіового коментатора, що мовляв стягнення німецьких військ зпоза границі на німецьку територію для оборони Німеччини являється тепер найважнішою ціллю німецької стратеґії.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА АТАКУЄ ЯПОНЦІВ НА ЯПОНСЬКИХ ВОДАХ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Третя Фльота під командою адмірала Вилєма Голсія заатакувала острови Рюкю, що є немовби нутрішньою обороною властивої Японії. Фльота підпилила до островів і вислала проти них фльотилю бомбовиків. Ці розбили ворогові багато літаків, ушкодили або затопили кожний корабель, який тільки зочили, та побили набережні оборонні інсталяції.

Несподівана для ворога операція є одною з великих перемог війни. За обчисленнями повернувших бомбовиків, поцілено ворожих 58 кораблів та знищено 89 літаків. Між поціленими ворожими кораблями були й менші воєнні кораблі. Ціла виправа виказала між іншим слабість нутрішньої оборони Японії.

Ворог не поцілив ні одного американського корабля, а втрати американського летництва невеликі.

Острови Рюкю називають теж островами Лючу або Нансеї Шато, себто південно-східними островами. Розтягаються вони луком, 570 миль довгим, й заслонюють китайський беріг між Фучавом і Шанґгайом.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582
Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВУГОЛЬНИЙ КАМІНЬ ПІД БУДОВУ МИРУ

Дві конференції представників великих потуг світа, що відбувалися в Домбартон Овксі під Вашингтоном, подали вже до публичного відома свій плян, котрий вони предложили великим державам до розгляду. Отже Злучені Держави, Велика Британія, Китай і Совєтський Союз мають тепер вирішити, чи приняти цей проєкт, чи його відкинути. В Злучених Державах розгляд цього проєкту спадає на цілий американський народ, і федеральний уряд певно не важиться зробити чогось такого, на що американський народ не дасть своєї згоди. Це вкладає на американський народ обовязок розглянути докладно проєкт, предложений конференціями в Домбертон Овксі.

Проєкт конференцій в Домбертон Овксі відноситься до міждержавної організації, яка має на цілі удержати міждержавний мир й забезпечення. Отже тут шукається практичного засобу для переведення в життя загально людського бажання мира. Як підносить президент Рузвелт, цей проєкт іде всупереч коншахтам таких агресорів, як Гітлера й японських воєнних диктаторів, що цілими роками плянують удар своїх сил по слабших державах. Нова організація має запобігти, аби того роду агресори не мали більше нагоди заколотити світовий мир. Є це плян організації держав, що вважають мир своєю першою ціллю. Для цих держав це перша ціль теперішньої війни, і тому це завдання вони передусім узяли під увагу. Має отже плян з Домбертон Овксу на цілі запобігти третій світовій війні, що її, як звісно, вже почали підготовляти нацисти, переконавшися про неминучу прогру в другій світовій війні.

Проєкт конференцій в Домбартон Овксі це, як каже президент Рузвелт, тільки заложення угольного каменя під цю організацію. Начеркнено організа- [illegible] котрому автори пляну старалися змінати ці всі признаки Ліги Націй, через які вона не могла виконувати як слід своє завдання й остаточно завалилася. Ради нової організації надано більшу владу, що може не подобається деяким державам, але цим власне збільшено її працездатність. Начеркнено пляни різних віток організації, при чому досвід з Лігою Націй теж послужив великою осторогою.

Хоча до довершення цілої будови ще далеко, все таки треба признати, що вже доконано багато. Підносить це слушно губернатор Дюї в своїй заяві про домбартонський плян: „Всі любячі мир народи мусять радуватися, що ми найшли стільки спільного ґрунту для згоди щодо світової організації для мира". Ще багато остається до виконання, але коли використати теперішні мирові настрої людства для скорої праці, нема причини сумніватися, що ця міждержавна будова, котра має обняти коло трицять держав, буде успішно завершена й почне ефективно працювати. Думки Дюї певно виринають і іншим американським громадянам при першому побіжному читанню проєкту конференцій у Домбартон Овксі.

Downtown Bowling, ... Capital Health Center, 1680 Broadway ... Radio City Bowling, 1267 6th Av. N.Y.

Чому кампанія за книжку?

Власні засоби, власний розум і власний досвід — це ті підвалини, на яких розбудовується наше життя. А чим краще ми це давніше розуміли і цього держалися, тим краще на тім виходили, тим сильнішими ставали. Такого вчить нас наше минуле.

Та хоч ось такі засади визнаємо, то не завжди їх держимося, коли приходиться переміняти теорію на дійсність. Ось і тому так дуже треба нам час від часу „маневрів", себто вправ, призначених на те, щоб ми собі це все масово пригадали, себе краще дисциплінували і скоріше й певніше виконували те, що вважаємо конечно потрібним і поступовим. Бо в громадському житю треба часом, гейби на військовий лад, робити перегляд не так фізичних чи матеріяльних сил, але моральних. Звідси беруться і різні масові маніфестації; так приходить до великих гуманітарних акцій. В тому маємо і ми вже чималий досвід. Та є одна духова ділянка, що дуже у нас занедбана. Це — преса і книжка. А зокрема — книжка. Ось тому, щоб ми це й на тому полі підняли, треба нам масового руху за книжкою.

В нашому життю є один дивогляд: Майже нема приватних видавців книжок і газет. Ніхто не має охоти братися за такий „бизнес". А ті, що пробували братись, оставили по собі чи оставляють тільки одно: невдоволення і нарікання.

Чи це природне явище?

Правда, нема нас так багато в Америці. Але цілком певно є нас стільки, що могли би цілком добре вдержуватись у нас різні видавництва. І газети наші могли би мати кількадесять тисяч передплатників більше. А коли цього нема, то в тому ми самі винуваті, бо замало прикладаємо до тих справ [illegible] справі [illegible] різної уваги.

Але чи так можна й далі поступати? Добре над тим застановімся, а побачимо, що ні.

Усі ми хочемо, щоб на американській землі задержались якнайдовше сліди українського життя. Хочемо, щоби тут знали про український нарід, про українську церкву, про історію України, про її культуру. І то хочемо, щоб у першу чергу знало про це все наше молоде покоління, що вже незабаром стане одиноким свідком і представником українсько - американського життя. Нових пришельців з України американська земля уже ледви чи дістане. Їх не випустять з українських земель навіть тоді, якщоб Америка згодилась їх приняти. Тому українське життя в Америці будуть дуже скоро репрезентувати уже тільки ті, що родились і виховались в цьому краю. А якже буде та репрезентація виглядати, якщо ми тепер не подбаємо, щоби те покоління ще за останків життя тих, що вийшли з української землі, не пізнало добре України і українського народу? І хто буде з молодого покоління так дуже дбати про поширення знання про Україну та український нарід, коли не дбатиме про це з запалом старе покоління?

А тепер ще один обовязок.

Народи, що є самостійні й мають свої держави та рідну владу, дбають і за свої іміграції. Принаймні згадують їх добрим словом. Принаймні вдячні їм за матеріяльну допомогу чи ту моральну і політичну, якими їм допомагають оборонятись перед ворожими зазіханнями. Та американські українці мають таку заплату за допомогу Україні, що „український уряд" їх ще за це лає, зрадниками називає і ще відгрожується через своїх агентів, що усіх їх вистріляв би, якби тільки зявились в „українській державі".

Та це не є мова поневоленого українського народу! Як знаємо з минулого, український нарід, як тільки мав коли якусь можливість сказати свобідне слово, завжди не знаходив слів подяки для українців за морем за їхну гуманітарну чи політичну допомогу. Він завжди, як тільки ворожа цензура пропускала, передруковував з найбільшою радістю і гордістю кожний наш крок, повзятий в його обороні, кожну нашу жертву, зложену для рідних шкіл, сиріт, інвалідів і т. п., як і кожну нашу брошуру, видану в обороні українського народу, а проти його окупантів. [illegible]

Ось і тому не звертаймо уваги на те, що каже про нас тепер „український уряд", бо він говорить по наказу червоної Москви. Тому і даваймо далі щиру допомогу українському народови. А такою допомогою є теж і поширення правди про Україну книжками і журналами, видаваними англійською мовою.

За таку допомогу можуть гніватись на нас окупанти України та їхні прислужники. Вони можуть нас за те ненавидіти. Але український нарід — ніколи, як тільки буде всилі пізнати чи почути правду про те, що ми робимо, щоб йому улекшити нещасну долю.

Ось і тому кампанія за книжку в англійській мові це не маловажна справа!

Вона має допомогти закріпити нашу власну культурну позицію на американській землі.

Вона має поглибити знання про Україну і український нарід серед нашого молодого покоління.

Вона має заставити нас думати, [illegible] поширити [illegible] і український нарід серед маси наших американських співгромадян, що не є з українського роду і малощо знають, а то й ніщо, про українську справу взагалі, хоч та справа є дуже важна з міжнародного становища, отже й американського. Цеж іде теж і тут про мир в Європі й кращий, новий лад між народами і державами.

Ось ті всі речі треба нам усім добре зрозуміти і взяти їх собі глибоко до голови і серця. Вислід з кампанії за книжку в англійській мові викаже, оскільки ми поступили і на тому полі.

Хочемо вірити, що вислід буде добрий.

МУСОЛІНІ ПРО ГІТЛЕРА

Італійський адмірал Франко Мавджері, який товаришив Мусолінієві вчасі його втечі з Риму на острів Понца й Сардинію, покинув опісля Мусолінія і перейшов на сторону італійських патріотів. Він мав нагоду говорити з Мусолінієм, а тепер світова преса поміщує його розмову з упавшим італійським диктатором. В Америці появилося це інтервю в тижневику „Лайф", а тепер подаємо його українською мовою.

* * *

Мусоліні говорить до Мавджерія в дорозі до Понца: Німці ніколи і ніяк не розуміли значіння Сердземного моря. Вже в початках війни казав я їм, що треба заняти Єгипет, бо потім ми були би злучили Середній Схід із Сходом. А тоді німці вже перемогли французів у задивляюче скорому часі. Але ось що зробили німці: Вони створили російський фронт! І то тоді, коли виграли політичний бій за „союз" (Німецько-російський Договір), який вони вхопили сперед носа британцям, котрі якраз тримались на осторожности перед таким союзом довше як 5 місяців. Вони твердили, і ще тепер твердять, що Росія є дуже поважною небезпекою для західної цивілізації. Я пробував переконати Гітлера, що це його манія, що це лише накопичення слів без сенсу, як от ці, що говорять про „Новий Лад". Гітлер зовсім того не розуміє, що Сталін убив большевизм тим, що помордував першокласних провідників; справжні „гармати" большевизму, як от Каменева. Сталін цілковито зрезигнував з ідеї світової революції. Але школа з Гітлером про це говорити, бо він ще тримається своїх старих вірувань.

Щодо мене, то я перший визнав Советську Росію, я запросив Літвінова до Риму, ми підписали приязний договір. Німці думали, що вони зліквідують Росію в кількох тижнях. Їх у чортівський спосіб ошукали росіяни. Я не вірив би цьому, але самий Гітлер говорив мені про це. Німецькому розвідчому бюрови заофірували російський плян мобілізації. Це був викінчений документ у всіх подробицях, такий досконалий, що німці самі не вірили, щоб він був правдивий. Та проте вони його купили.

Та москалі мали свій спосіб переконати німців, що плян правдивий. Вони арештували своїх власних агентів, яких післали з документами до німців й їх повбивали. Коли німці про це довідалися, вони впевнилися, що плян був правдивий і вони відповідно до цього приноровилися. Але все те було ошуством. Там, де в документі було сказано про 50 дивізій кавалерії, треба було розуміти, що це 50 панцирних дивізій. І так далі.

Я казав Гітлерови, щоб він якось дійшов до порозуміння з Росією. Вкінци я навіть казав йому, щоб він зробив це за всяку ціну, щоб навіть зрікся того, що він здобув, щоб навіть віддав Україну. Я сказав йому, що ми втратили вже ініціятиву від червня [illegible], а як хто стратить ініціятиву, то [illegible] програв війну. Я пробував грати на Гітлеровій забобонности, пригадував йому, що його перша російська кампанія з 1941 р. не повелася; потім я пригадав, що його перший зимовий похід не вдався; відтак я згадував про катастрофу під Сталінградом — але все надармо. Надармо!

У Сальцбургу (на конференції Гітлера - Мусолінія в квітні 1942 р.) я сказав Гітлерови, що ми ніколи вже не дістанемося до Африки, що італійські острови певно будуть заняті ворогом, і що є лише одна дорога ратунку. Я казав йому: „Ви мусите заключити мир з Росією, мусите перенести всі свої сили на Середземне море; інакше ви нам не поможете". Але це не переконало його.

Наша стріча у Фельтре (в 1943 р.) теж не була успішна. Вона мала тривати три дні, а на ділі тривала три й пів години. Як звичайно, такі питання, які я хотів обговорити, не були обговорені, зате обговорено ті питання, котрі підносив самий Гітлер. Я знову нагадував мою засаду при мир з Росією, але безуспішно.

Коли я підписав Сталевий Пакт (договір з Німеччиною про „Вісь"), я пробував спинити Гітлера. Я написав йому довгого листа, кажучи, що ми не можемо бути готові перед 1942 р. В тому листі я казав Гітлерови, що італійсько-німецький союз це молода ростинка, яка потребує часу, щоб дозріти. Коли Гітлер розпочав війну, я зискав 9 місяців на підставі моєї формули невоювання. Аж потім я мусів ускочити у війну, бо інакше ми не моглиб були приневолити Францію до вдоволюючого договору. Щодо мене, то я був переконаний, що німці опиняться переможно в Англії, бо тоді британці мали там лише 200 бронзових гармат. Можливе, що наїзд на Англію не був би спонукав британців до здачі, — бо вони могли перенести свою столицю до Канади або до Австралії — але тоді ми булиб мали становище, яке було б пострахом.

Мавджері: А що з Гібральтаром?

Мусоліні: Я і про це згадував Гітлерови. Він на це відповів, що не є певний за Франка. Ми повинні були сказати Франкови, що ми мусимо перейти через його землю, все-одно чи за його дозволом, чи без дозволу.

Після оцих справ у розмові з Мусолінієм Мавджері згадав ще такі справи:

Розмову Мусолінія з англійським міністром Антоном Іденом, котрий розумів потребу поширення італійських земель для [illegible] населення й обіцював віддати Італії частину англійських посілостей в Африці; розпусне життя свого зяття графа Чіяна і деякі інші. Мусоліні теж згадав, що Гітлер вважає Сталіна за свого єдиного противника, з котрим треба рахуватися, бо всі інші це для нього другорядні фігури.

BE 100%, WITH YOUR 10% BUY WAR BONDS

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах
(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю")

63)

В Галичину, в розпорядження графа Бобринського, зросійщеного поляка, та німця Трепова вислано хмари уніформованої і рясофорної поліції, „чорних воронів", по словах українця, єпископа Нікона Красноєрського,[2]) з духовними поліцмайстрами — архиєпископами Антонієм і Евлогієм на чолі.[3]) Почалося ще нагальніше обрусіння і оправославлення галицького українства. Де не поміг хрест Антонія і Евлогія, помогла там поліційна нагайка, тюрма, заслання в сибір... Міністер внутрішних справ Сазонів на домагання прогресивних кол російсько - українського суспільства вживати більш людяних методів русифікації — відмовився признати права галицьких українців навіть на украïомовні сільські школи...

Не тішилися перемиською перемогою ні народи російської імперії ні фронт. Скріплення російських становищ в Галичині означувало ще більші утиски народів Росії. А на фронті знали, що облога Перемишля обійшлася у чверть міліона втрат, тай піддався він завдяки голодови. Не тішило і півтораста тисяч полонених, адже втрат понесено вдвоє більше. Фронт відчував все більше зміцніння ворога й потерпав при думках про ворожий наступ, обчислював свої можливости й передбачував, що в Галичині він довго не вдержиться. І фронт не помилявся...

Горлицький прорив генерала Макензена у квітні-травні 1915. року переведено на фронті третьої російської армії в команді болгарського „братушки", генерала Радко-Дмитрієва, селянського сина, не так примхами долі, як сентиментом росіян до братів-словян з селянського хлопця-втікача від турків, піднесеного до гідности ґенерала ґенерального штабу і командуючого армією. Йому спадало на чоло невелике пасмо волосся. Спадало волосся на чоло і Наполеонови Першому, отже... Радко уроїв собі, що він є новітним Наполеоном XX віку![4]) Тому і діяв по Наполеонськи, тільки без Наполеонової ваги й хисту. Третя армія понесла страшні поразки й покотилася на схід. З армії Радко пішов на команданта корпусу, однак запізно.

Прорив фронту третьої армії створив небезпеку обходу двох сусідних армій — четвертої, в команді генерала М. Рогози[5]) з півночи, та восьмої, О. Брусилова від третьої з півдня. Обі армії змушено відходити, а слідом покотився на схід увесь російсько-австрійський фронт. В царстві польському та прибалтійських провінціях натискали Гінденбург і принц Леопольд Баварський. До половини травня всеж ставлено ворогови організований відпір. В другій половині травня почався безупинний відступ. Кінні російські корпуси ледви стримували насідаючого ворога бодай на час, щоб дати змогу вивезти цінне майно, евакувати шпиталі, запільні частини й штаби. Вдавалося не завжди. Один тільки Мищенко спромігся на короткий час наступати шляхом Самсонова — під Таненберг.

2. червня австро-німці здобули Перемишль, по 72 днях російської в ньому влади. Переможний ворог все глибше заганяв клин між російських армій, перетинав шляхи відступу, творив довжезні, кількадесятьверстні кліщі, стискав ними російські дивізії й корпуси, примушуючи піддаватися на чолі з командантами. Команданти сальон - ґенерали царського двору не доконче бажали нести відповідальність за долю своїх частин, чи властивіше за їх загибіль. Устно передавали команду молодшим від себе, ті ще молодшим, самі змивалися й піддавалися в полон одинцем. Корпусні штаби піддавали сотники, дивізії — поручники або й хорунжі, полки навіть десятники. Вислів: „Передаю вам командування полком (дивізією)" — за 1915 рік стало в російській армії сакраментальним. Піддавалися по необхідности, піддавалися й добровільно... У відступі закінчили своє існовання велике число бойових одиниць із старими прапорами.

До розгрому російських армій не мало причинився поразковий настрій великої частини старшин і вояків. Підчас бою панікери починали викрикувати, що пригнано їх на фронт наче худобу в різню. Висновок: Піддаваймося в полон! Нанизували на штики білі онучі й піддавалися батальонами. Розвелося безліч самопострілів; ранили себе, щоб видобутись скоріше з фронтових тарапатів. Характеристичним показчиком тогочасного стану є накази по восьмій і девятій армії з половини червня 1915 року. У наказах говорилося — самострілів бити шомполами, перевязувати й гнати в бойову лінію. Замітніших боягузів — розстрілювати. На піддаючихся в полон стріляти з скорострілів і гармат, хоч би запереставши обстріл ворога. Утікачів розстрілювали поголовно. Жорстокі накази помогли: обі армії перестали відступати першими. Кращі команданти частин обходилися з самопострілами й втікачами по своему: замісць розстрілу чи шомполів — заставляли простояти годину-дві на валу окопу, під ворожим огнем. Відбувши таку кару винуватець набував всі права; самопострілів висилано до шпиталів нарівні з пораненими в бою. Кару одначе занехано. З ворожих окопів хоча й стріляли, та так, що кулі летіли в сторону. І відстоявши присуджені години винуватий злазив в окоп, часом під крики „ура" з ворожого боку. Не було випадку, щоб так покараного поранено чи вбито.

(Дальше буде).

[2]) Єпископ Нікон перейшов у світський став звався Миколою Безсоновим. За Української Державности був головою Департаменту Віроісповідань.

[3]) Антоній — пізн. Харківський і Київський митрополит часів Гетьманату, вмер у Югославії. Евлогій — тепер митрополит рос. прав. церкви у західній Европі, до війни жив у Парижу.

[4]) Завдяки такомуж пасмови волосся вважав себе новітним Наполеоном український генерал Юрко Тютюнник-Табачніков. (Це його дійсне імя, надане мабуть з царського дозволу на його прохання).

[5]) Генерал піхоти Михайло Рогоза, нащадок співтворця Берестейської унії, київського митрополита Михайла Рогози, воєнний міністер учаси гетьманату, римо-католик.

Paper Conservation

Our country does not have enough paper to meet all demands. The shortage of manpower cut down paper-pulp production in 1943, and estimates indicate an even greater pulpwood shortage this year. Yet papers is a war material, essential both to our armed forces and to war production. We can save hundreds of thousands of tons of new paper by cutting down on needless wrapping and packing of things all of us buy.

Foreign Language Division
Office of War Information

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ЗАКУПНА І ПОШИРЮВАННЯ КНИЖОК І ВИДАВНИЦТВ В АНҐЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПРО УКРАЇНУ ТА УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД

Ювилейний Альманах Батька Союзу

У часі военного, світового потрясення, якого досі людство ще не зазнавало, прийшлося Українському Народному Союзови святкувати золотий ювилей свого 50-літнього істнування. Такий час не дуже сприяє ось таким святкуванням. Але святкуємо, а розпочав У. Н. Союз це святкування імпозантним та культурно улаштованим концертом в Карнеґі Гол в Ню Йорку. А потім через цілий край перекотився рад ювилейних місцевих свят. А тепер оце перед нами ще й Ювилейний Альманах, що ставить собі за ціль отсей Золотий Ювилей Українського Народного Союзу увіковічнити, передаючи думки і відчування провідних союзовців грядучим поколінням.

Чи сповняє таке завдання видана ювилейна книжка?

Военні обмеження в третім році вступлення Америки у світову війну з конечности зробили книжку 50-літнього ювилею У. Н. Союзу тоншою та меншою на сторінки від ювилейної книги 40-літного ювилею У. Н. Союзу. Одначе на зміст — Альманах Золотого Ювилею представляє не меньше вартісну книгу на скупім книжковім торзі американських українців. У стисненій формі ми там находимо насвітлені мало не всі сторінки життя американського українця.

Редакцію ювилейної книги перевів д-р Л. Мишуга, написавши теж декілька статтей і втягаючи до праці над цею ювилейною книгою по можности найширший гурт українсько-американських співробітників, що насвітлили американсько-українське життя доволі всебічно.

[illegible]шими, одначе як масова еміґрація останніми", це провідна думка статті редактора книги, що наводить нас на сліди перших українських еміґрантів до Америки та кидає жмут світла на типовий тягар українсько-американської збірноти. Доповняють це насвітлення інші статті того автора, а то про Обєднання Українських Орґанізацій в Америці, Український Конгресовий Комітет, Лігу Українсько-Американської Молоді, чи про участь американських українців у двох світових виставах в Америці.

Головні урядники Союзу — голова Микола Мурашко, секретар Дмитро Галичин, та скарбник Роман Слоболян — дають нам інтересні замітки про самого Ювилята, Батька-Союза, що саме йому присвячена книга. Є там матеріяли про його початки та нинішний розріст. Варті ці інформації докладного розгляду.

Редактор Омелян Ревюк дав вартісну картину побутового життя американського українця-іміґранта, його цивілізаційного рівеня та духового заінтересування. Вона схоплена вірно та стає причинком до свого рода української етноґрафії, створеної вже тут за морем.

Самого щоденного життя американського українця бизнесмена доторкає стаття Пллятона Стасюка — Двацять Пять Років у Бизнесі. Це на пів автобіографія відомого нюйорського бизнесмена, на пів хроніка національного усвідомлення людини, що тільки своїм хистом потрафила пробиватися успішно крізь життя і вибитися. Статтю варто прочитати. Життя американського українця доторкає теж стаття адвоката Малицького про українських професіоналістів. Знов стаття п-ні Юлії Шустакевич про долю українського театру на американській землі та д-ра Василя Галича про тих, що є поза межами нашого життя — доповняють ці образи.

Спомини голови Контрольної Комісії, сеніора-союзовця, Дмитра Капітули, та дві статті укритих авторів про заходи американських українців в користь українського народу в часі першої війни, дають нам картину все жагучої любови українського еміґранта за морем до рідної української землі.

Гарну картину духового формування молодого американця-українця, що йому судьба дала змогу діткнутися землі своїх батьків та понюхати евшану-зілля з українських лугів, щоб духово навязати до тисячлітної традиції батьків, дають спомини о. Богдана Олеся. А „Пересаджена деревина" О. Бойка, це цікава „сповідь" еміґранта молодшої ґенерації.

Д-р Семен Демидчук визбирав цікаві замітки про заінтересування американського громадянства українською тематикою на протягу більше ніж сто літ. Стаття це вартісний причинок до україніків за кордоном.

Старокраєву тематику обіймає стаття проф. М. Чубатого, в якій автор дав начерк державницьких українських традицій і змагань продовж тисячлітної історії [illegible]аїнського народу в Европі, з[illegible]овуючи при тому образ першого укра-[illegible]ського самостійника.

Ціла низка поем доповняє прозаїчну частину ювилейного збірника та виявляє неодну сторінку душі та життя американського українця.

На сторінках Ювилейного Альманаху найшлася теж стаття професора Колумбія-університету проф. Кларенса А. Менінґа. Цей американець, приятель української культури, дає інтересний начерк культурної праці Українського Народного Союзу продовж останніх кількох літ та звертає увагу на вартість того роду братніх установ, що уміють економічні завдання погодити з опікою над духовим доживлюванням і зростанням своїх членів.

Є ще гарний опис життя українців і у Канаді О. Іваха, чи цікаві образки з часів депресії О. Лугового.

Є статті наших молодих, тут роджених, як про молодь і спорт Г. Германа, чи про молодь і українську музику С. Марусевича. Є теж дещо з листів наших вояків.

Книга має дещо понад 300 сторін, але змістом вона вистарчає за пять соток сторінкову книжку. Українсько-американське життя насвітлене у Ювилейнім Збірнику майже вичерпно; все в короткій формі та здебільша в інтереснім способі представлення.

Ювилейна Книга Українського Народного Союзу, як виходить з вступу, не ставить собі великих претенсій; вона вважає себе немов тільки додатковим томом до Ювилейної Книги, виданої з нагоди 40-літнього істнування Союзу. Та наділі так не є. Ювилейна Книга, яку маємо перед собою, не дає правда так багато інформаційного та чисельного матеріялу як перша, одначе вона має не менше вартісних елементів, як її попередниця. Головною прикметою теперішної книги є охота підійти до самого живчика цілого життя американського українця та змалювати його таким, яким воно є у будні, у власній хаті, серед гурта своєї рідні зродженої вже та вихованої на еміґрації.

Правда, поміж тими двома поколіннями є величезна різниця, бож перший українець з уродження, а другий вже уроженець американської землі та вихованок американської цивілізації, одначе це далеко не зовсім два чужі собі світи.

Побут української родини, патріярхальність українського життя, його мальовничість і поетичність мимоволі душевно звязують дитину, що говорить вже головно по англійськи, з далеким та незнаним йому краєм його батьків. Цілковитий звязок не надто навіть тяжко зреставрувати, коли ця американська дитина з українською кровю діткнеться української землі.

Сама ця книга безперечно вартісна щодо свого змісту. Щодо форми вона різноманітна і як на военні часи старанно і розкішно видана. Вона напевно стане серед громадян настольною книгою, зокрема в хатах Союзовців, що найдуть у ній хронікальним способом передану їм дорогу всячину, що їх самих окоужає та якої вони самі були співакторами.

М. Ч.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ ВАЖНА ПОДІЯ В НАШОМУ ДЕРЖАВНОМУ ЖИТТЮ, А Є НЕЮ НАСТУПНІ ПРЕЗИДІЯЛЬНІ ВИБОРИ, В ЯКИХ УСІ МИ, ЩО МАЄМО ГОРОЖАНСТВО, МАЄМО ВЗЯТИ ОБОВЯЗКОВО УЧАСТЬ. ТА ЩОБ МИ МОГЛИ ГОЛОСУВАТИ, МУСИМО ПЕРЕДШЕ ЗАРЕЄСТРУВАТИСЬ. ТОМУ ПОДБАЙМО ЗАРАЗ, ТАКИ ЩЕ СЬОГОДНЯ, ЩОБИ ЗАРЕЄСТРУВАТИСЬ У ПРИПИСАНІМ ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧИНЦІ.

[illegible] УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: А. Г. Біловус з Дітройт, Міш., $5 як постійну місячну жертву; Обєднаний Комітет Українсько-Американських Орґанізацій м. Ню Йорку $20.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

DATES WITH OUR GOVERNMENT

THROUGH OCTOBER 14, 1944
FOR THE WEEK OCTOBER 8

RATIONING

Sugar

Sugar stamps No. 30, No. 31, No. 32 and No. 33 are valid indefinitely for five pounds of sugar. Sugar stamp No. 40 is valid for five pounds of canning sugar through February 28, 1945.

Meats, Fats

Red stamp A8 through Z8 and A5 through K5 are now valid indefinitely. No more red stamps will be validated until October 29.

Processed Fruits and Vegetables

Blue stamps A8 through Z8 and A5 through R5 are now valid indefinitely. No more blue stamps will be validated until November 1.

Gasoline

In the 17 states of the eastern shortage area, A-11 coupons remain valid through November 8. In States outside the eastern area, A-13 coupons, good for four gallong each, remain valid throough December 21.

Fuel Oil

Period 4 and 5 coupons remain valid throughout the coming heating year. Period 1 coupons remain valid also throughout the heating year.

Shoes

Airplane stamps No. 1 and No. 2 in Book Three remain valid indefinitely.

ОБРАЗКИ ІЗ ПОХОРОНУ СЛ. П. ОЛ. КОШИЦЯ

Серединою салі йде малий, замурзаний хлопчик, літ восьми. Через плече перевішена ґазетна торбина. Недавно тому він десь дзвінким голосом розпродував ґазети на розі вулиць.

За ручку веде пятилітнього хлопчика, який несміло споглядає кругом чорними очима.

Клякають коло домовини. Старший перехрестився, тоді взяв ручку малого, притиснув малий пястучок до його чола, грудей і рамен. І заворушились губи обох — шепчуть молитву...

І лине до Всевишнього з чистого, нелукавого серця щире прохання приняти в небесне Царство душу оцього ласкавого, доброго Дідуся, що ось тут так непорушно лежить.

* * *

Приходили різні люди, старі і молоді, багаті і вбогі, освічені й неграмотні, духовні і світські, щоб востаннє склонити свою голову перед Великим Мистцем, щоб виблагати в Бога вічне щастя Йому. Та напевне нікого молитва не була сильнішою, не була милішою Богу-Творцеві, як невинна молитва тих двох вуличних продавців ґазет. „Щасливі ті вуличники, що кленуть, як чорти, що щоденно бачуть злочин і бруд життя, бо в них серце невинне, душа біла, як сніг" — сказав Віктор Гюґо.

* * *

Напереді стоїть домовина, мов острівець серед моря цвітів. Сірими клубами взноситься вгору запашне кадило і змішується із запахом троянд і ґладіолів. Похо[illegible] спів [illegible]тять звуки, кріпшають і перлами відбиваються від стін і злається, летять аж в шафірову блакить неба. Стоять люди, прибиті сумом і горем невимовним. Очі звернені на обличчя Ґенія, якого більше ніхто не побачить. Тремтять уста, а в очах самоцвітами блистять сльози.

* * *

Довжезною валкою йде похоронний похід до церкви. Напереді несуть дівчата й хлопці вінки. Їх так багато, з усіх частин Канади й ЗДА, що здається кінця їм немає. За вінками — чоловічий хор. Могутніми тонами розноситься „Святий Боже". А там — караван і тисячі, тисячі народу. Лопотять на вітрі церковні й українські пропори. Сонце сипле золотим дощем із неба.

* * *

Цвинтар Мавзолей. В темний льох всувають домовину з дорогими тлінними останками Ол. Кошиця. Ридання вирівається з грудей, розрізує повітря. На дворі зарокотав грім, блискавиці прошили небо й з його дір посипався рясний дощ.

* * *

По відправі перестав дощ падати. Всідаючи в автомобіль обернувся, щоб ще раз глянути на Мавзолей, де спочиватиме наш Батько доти, доки вільна Україна не прийме його в своє лоно.

На небі, саме над Мавзолеєм, показалась чарівна дуга веселки... — („Новий Шлях").

С. В. Фроляк.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ПАРТИЗАНКА ПО ВСІЙ ЮГОСЛАВІЇ.

ЛОНДОН. — Малощо не найдовший денний комунікат видало радіо Свобідної Югославії, що має звязки з маршалом Тітом. Воно нотує бої між партизанами й німцями по всій просто Югославії. В Славонії йдуть ще в додатку до цього бої партизанів проти мадярів та усташів, хорватських націоналістичних терористів з ґрупи Анте Павеліча. Коло Ліки Іроки партизани знищили до останнього чоловіка цілий батальон усташів.

ЧИ НЕ ЧУДО?

САН ДІЄҐО. — З Пацифіку повернула летунська ескадра, що має за собою 4,000 годин літання в звязку з военною акцією. За той час вона втратила одного пільота.

ЛІТАЮЧІ БОМБИ ЗНОВУ БЮТЬ ПО АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН. — Уже пяту ніч за рядом німці стріляють на південну Анґлію літаючими бомбами. Нічні рейди наробили немало шкоди й вбили та покалічили кількадесять людей. Проти цеї нової зброї воює сильно протилетунська артилерія.



ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. жовтня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана Еве. Приявність на зборах всіх членів є обовязкова. — За уряд: [illegible] Рубінов[illegible] писар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Повідомляємо всіх членів, що збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 14. жовтня, в домі Укр. Громади, при 23. і Бравн, в 8. год. ввечір. Зогляду що секретар працює вночи, його місце заступить п. Гр. Бучко, контрольор Тов. Мир, і тому просимо всіх бути на час. Вписуйте нових членів. — О. Горівський, предс.; П. Максимович, кас.; М. Туркот, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбудуться в неділю, 15. жовтня, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, і заплатити свої вкладки. Не забуваймо, що остає тільки три місяці золотого ювилею У. Н. Союзу, а призначена квота нових членів до нашого відділу ще не виконана. Є це обовязком кожного члена і членіці привести на збори своїх знайомих, щоби вписати в члени Союза, бо це є найбільша і найбогатша укр. запомогова орґанізація. — За уряд: О. Логин, предс.; М. Фурка, кас.; Т. Наконечний, фін секр., 16 Sanford Pl., Jersey City 7, N. J.

ДО ВІДОМА ТОВ. „ЛЮБОВ"

від. 298 У. Н. Союзу
в БРОНКС, Н. Й.
В НЕДІЛЮ, 15. ЖИВТНЯ
в год. 3. пополудні
„ТОВАРИСТВО"
бере участь з відзнаками і прапорами в поході з церковною бандою вулицями Бронкс, і в посвяченню
„СЛУЖБОВОГО ПРАПОРА"
SERVICE FLAG
єпископом Сенишином
в церкві під ч.
1745 Вашинґтон Евеню.
Збірка на площі коло церкви.

ВИСТАВА ЦЕРКОВНИХ КНИГ І ІНШИХ РІЧЕЙ

ЦЬОГОДНЯ І ЗАВТРА
(Четвер і Пятниця)

відбудеться інтересна і багата Вистава церковних книг, риз, хрестів і інших прекрасних річей.

Вступ безплатний.

Місце вистави:
105 EAST HOUSTON ST.,
NEW YORK, N. Y.
(В галі бувшої правосл. катедри)

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ

В АМЕРИЦІ ПОВИННІ БУТИ ОБОВЯЗКОВО ТАКІ КНИЖКИ,
ВИДАНІ В АНҐЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ДЛЯ ПІЗНАННЯ
І ПОШИРЕННЯ ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ
ТА УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД:

1) A HISTORY OF UKRAINE, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press $4.00
2) UKRAINIAN LITERATURE, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning $1.50
3) BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE, by George Vernadsky, published by the Yale University Press $2.50
4) SPIRIT OF UKRAINE, Ukrainian Contributions to World's Culture, by D. Snowyd $1.00
5) UKRAINE, AN ATLAS OF ITS HISTORY AND GEOGRAPHY, by Prof. G. W. Simpson $0.50
6) UKRAINIANS IN THE UNITED STATES, by Wasyl Halich $2.50

Замовте собі негайно всі ті книжки за $12.00, чи ті, що їх ще не маєте, а замовлення враз з належитістю шліть на таку адресу:

SVOBODA,
P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

(Платне політичне оголошення)

УВАГА! РАЧЕСТЕРЦІ! УВАГА!

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

Скликують ЗЛУЧЕНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ в справі ПОНОВНОГО ВИБОРУ

ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА

В НЕДІЛЮ, 15. ЖОВТНЯ (OCTOBER 15, 1944)

B UKRAINIAN CIVIC CENTER, 831 JOSEPH AVE.

Початок у 3-тій год. попол. Вступ вільний.

На вічу між іншими бесідниками буде промовляти GEORGE F. ROGERS, кандидат на конґресмена з 40-вого дістрікту, Честерой і інші, в анґлійській і українській мовах.

Комітет

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ!

Подаємо до загального відома, що за стараниям КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІВШИМ У ЦІЙ ВІЙНІ [illegible] на північ від Кана[illegible]

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 15. ЖОВТНЯ (OCTOBER 15, 1944)

в годині 3. пополудні

В ГАЛИ ПАРОХІЯЛЬНІЙ, 74 ГЕРИС ЕВЕНЮ.

На вічу буде говорити о. П. Білон, член Конґресового Комітету, і позамісцевий бесідник.

За Комітет: Марія Колісник, секр.

ПОЗІР! КРОМПТОН, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ПРОВІДЕНС

устроює

ОСІННИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 15. ЖОВТНЯ (OCTOBER 15, 1944)

в годині 2. пополудні

НА ГАЛИ ODD FELLOW HALL, MAIN ST., OF LIBERTY, CROMPTON, WEST WARWICK, R. I.

Ввесь дохід йде на будову нової церкви.

Добірний буфет. Знаменита музика.

До ласкавої участи запрошуємо ввесь український загал з околиці Род Айленд. За чемну обслугу ручить

Комітет.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляємо урядників відділів У. Н. Союзу, що орґанізатор А. Маланчук працює тепер над орґанізуванням нових членів в окрузі міста Ню Йорку і його адреса є така:

A. MALANCHUK
c/o Valencia Hotel
2. St. Marks Place New York City, N. Y.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей блянкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". 10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.

Імя й призвище .... Ч. від. ....

Стара адреса ....

Нова адреса ....

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need botth.

Сущні робітники обовязані мати посвідку, що вони є до розпорядимости. При переношенню до менше сущних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтид Стейтс Емплоймент Сервіс". „Критичні" робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН
НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Дістануть харч і униформи
Цілий час або частину

ПОМИВАЧІ
ДИШВАШЕРЗ, ПАТВАШЕРЗ
ПОРТЕРИ на день і ніч

Мусять говорити по англійськи
Бонуси — платні вакації
Постійна позиція

Робітники в критичних заняттях мають принести звільнення

SCHRAFFT'S
ГОЛОСІТЬСЯ ЦІЛИЙ ДЕНЬ
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

56 WEST 23rd ST., N. Y. C.
1381 BROADWAY (Nr 38 St.) N. Y.

ПОТРІБНО МУЖЧИН
Досвід непотрібний
ЯК
ПОРТЕРІВ
і
РОБІТНИКІВ
ДОБРА ПЛАТНЯ
ПОСТІЙНА РОБОТА
Робітники з важної воєнної роботи мусять мати доказ звільнення.

FEDERAL
TELEPHONE & RADIO CORP.
591 BROAD ST., NEWARK, N. J.

ХЛОПЦІВ до ставлення стовпів у кругольні. Досвід не потрібний. Можуть заробити до $75 тижнево. Downtown Bowling, 23 Park Row. Capital Health Center, 1680 Broadway. Radio City Bowling, 1267 6th Av. N.Y.

JOHN WANAMAKER
має роботи для
ПОРТЕРІВ
КЛЕРКІВ ДО ЗАСОБІВ
ХЛОПЦІВ
Personnel office 12th floor
9th Street & Broadway, N. Y.

ПОМІЧНИКІВ, сильних, до роботи на молочарських трейлерс, від 5 пол. до 12 вночі. Голд. по 2 пол. Siebert Trucking Co., 716 22 St. Union City.

ПОТРІБНО одного портера, одного помічника кухаря, одної жінки при залі і одного чоловіка до кухні до зиття начиння. Голоситись: Y.M.C.A., 654 Bergen Ave., Jersey City, N. J.

МУЖЧИН
до легкої фабричної роботи
досвіду не потрібно
40 годин тижнево
WILBERT PRODUCT CO.
505 East 139th Street, N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

МУЖЧИН—ЖІНОК
Не фахових, легка робота
у воєнній фабриці.
ДОБРА ПЛАТНЯ НА ПОЧАТОК
з нагодою на підвишку і аванс.
ETCHED PRODUCTS CORP.
39-01 Queens Boulevard, L. I. City
Flushing local to Lowery Station

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТА И ЖІНКИ
НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Цілий час або частину.
ПЕКАРІ
РОБІТНИКИ В ЦЕНТРІ
В РОБОТІ ПРИ САЛАТАХ
ПРИ СЕНДВИЧАХ
ПРИ ПАРОВІМ СТОЛІ
ПОМИВАЧКИ
КУХАРКИ
ДЛЯ ПРИЛАДЖЕННЯ ДЕСЕРУ
ДЛЯ РОБОТИ В ПРАЛЬНІ
Мусять говорити по англійськи
Дістануть харч і униформи
Бонус — Платні вакації
Постійна робота
Нагода для авансу
Робітники в критичних заняттях мають принести звільнення
SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.
Або голоситись 5—8 вечером
1381 Broadway (Nr. 38th St), N. Y.

ДІВЧАТ
Легка фабрична робота
Досвіду не потрібно
NOVEL PRODUCTS CO.
97 East Houston St., N. Y. C.

ЧИСТИТИ СРІБЛО
Голоситись у Steward's Office
PLAZA HOTEL
59th St. & 5th Ave., N. Y.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

JOHN WANAMAKER
має роботи для
ЖІНОК ДО ЧИЩЕННЯ
Години від 11. до 6. денно
PERSONNEL OFFICE 12th FLOOR
9th STREET & BROADWAY, N. Y.

КУХАРОК
Жінок заінтересованих в куховарстві з домашнім або ресторанійним досвідом
Добра платня—скора підвишка
Гарний вишкіл в добрій роботі
Треба знати читати
і писати по англійськи
SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

ЖІНОК І ДІВЧАТ
ГОДИННА АБО ЦІЛОДЕННА ПРАЦЯ
ПАКУВАТИ ЦУКОРКИ
або
ПРАЦЮВАТИ В ПРАЛЬНІ
SCHRAFFT'S
56 West 23d St., N. Y. C.

МАСАЖИСТКИ
ЛАЙСЕНСОВАНОЇ
ДОСВІДЧЕНОЇ. ДОБРА ПЛАТНЯ
ГОДИНИ: 6—10 ВЕЧЕРОМ
RICHARD HUDNUT
693 5th Ave., N. Y. C.

ЖІНОК ЧИСТИТИ ОФІСИ
в банкових будинках, долина міста Ню Йорку. Години 7. веч. до півночі. Суботи 2 до 6 пополудні. $15 тижнево і овертайм, як бажаєте. Голоситись 52 Cedar St., 2nd floor, near Wall St., New York City.

ЖІНОК
до легкої фабричної роботи
досвіду не потрібно
40 годин тижнево
WILBERT PRODUCT CO.
505 East 139th Street

Пропала надія.

Громадянська діячка, що проповідувала способи виховання дітей, заложила модерну школу й запросила раз батьків на відвідини. Приходить один добродій, оглядає будинок і город та завважує, що в саді багато яблунь. Радий, що його синок матиме нагоду їсти смачні яблока, говорить до директора школи: „Які гарні яблока! Це певно, щоб почастувати дітей за добру поведінку!"

„Зовсім ні," відказує директорка.

„То може вони на те, щоб з них робити смачні повила" — догадується гість.

„І це ні" заявляє директорка.

„Так нащож їх посаджено?"

„На те, щоб діти навчилися, як опиратися покусі" — пояснює директорка, експертка в педагогіці.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

Ще про пересилку різдвяних дарунків за море.

Коли ви маєте кого на службі в збройних силах за морем і хотілиб йому справити на Різдвяні Свята несподіванку, то старайтеся вислати подарунок якнайскорше. Уважайте, що день 15. жовтня є останній, в якому ще можна кинути на почту різдвяний пакунок, що має час дійти на Різдво за море. Як ви такий подарунок збираєтеся посилати, то не посилайте алькоголічних напитків, трутини, запальних річей (таких, як сірники і запальна олива) і не мудро є посилати воякам щось такого, що може легко в дорозі зіпсутися.

Військова почта звертається з просьбою до всіх тих, що будуть посилати за море різдвяні подарунки, щоби не посилали річей, які можуть в дорозі поломатися, бо тоді шкода заходу і коштів.

Уважайте, що пакунок для висилки за море не повинен важити більше як 5 фунтів і не повинен бути довший як 15 цалів, так, щоби його було можна обвязати 36 цалевим шнурком.

Дарунки за море можна посилати в деревляній, металевій або з грубого паперу зробленій „баксочці", яку треба опакувати папером і обвинути шпагатовим шнурком. Пакувати треба тісно, щоби в дорозі не пімнялися.

Коли посилаєте такі річи, як тверді „кенди", оріхи, карамелі, овочевий „кейк" або чоколяду, то старайтеся вложити [illegible] меншу „баксочку" і кожну річ в іншу. Потому зложіть все в більшу, але кожна така річ все повинна бути обвита восковим папером. Мягких „кендів" почта не радить посилати за море. Як посилаєте гострі річи, такі, наприклад, як бритву, чи гострий ніж, то обвиніть [illegible] щоби в до[illegible] пакунків.

Треба ще також звертати увагу на адресування. Адресу треба писати пером або на машинці, так, щоби в дорозі не стерлася. Крім того, треба вложити адресу в пакунок, бо якби та, що на пакунку таки стерлася, то почта відчинить його, найде ту, що ви вложили до середини і ваш пакунок таки буде доручений. До середини треба вложити вашу адресу і того, кому пакунок посилаєте.

Ще одно. Як пишете з різдвяним пакунку адресу, то старайтеся писати виразно і точно. Значить, що крім імени і назвища ще треба писати військову рангу, „сіріял нумер", причім адресат служить, військову частину і число військової чи морської почти залежить від того, де адресат служить. Пакунок треба вислати до почтмайстра тої морської пристані, з якої почта відходить за море. Розуміється, що пакунок повинен бути оплачений. Не забудьте також написати на нім по англійськи, що то є „Крісмес Парсел", бо це дуже важне.

Як посилаєте воякам Різдвяні картки, то посилайте їх в конвертах, і то в запечатаних. Картки можна посилати колибудь, не конче до 15. жовтня.

Що посилати воякам в дарунку

Офіс Воєнних Інформацій вивідав, які дарунки вояки найліпше люблять і каже, що вони хотілиб діставати з дому в першу чергу такі річи, яких вони не можуть дістати на місци, річи, які скоро не псуються, річи, які можна легко носити або зужити, і щось такого що нагадувалоб їм дім, родину і приятелів.

До Европи, включно з Францією, Італією й Англією, варто посилати воякам такі річи, як родинні світлини, „кенди", спідне шмаття, краватки, панчохи, хрестики, пражену американську каву, фотографічні апарати і фільми, годинники на руку, матеріяли до роблення „сендвичів" з консервованих харчів, біблії і Vacuum-type coffee makers.

Інші вояки казали, що їм придалисяб журнали і книжки до читання. Знов інші воякиб дістати в дарунку „кейк", а ті що люблять безнастанно курити, казали, що найліпшим різдвяним дарунком для них булаб пачка цигарів, або цигареток. Звичайно воякам можна посилати тільки одну пачку тижнево.

Щераз пригадується, що на різдвянім пакунку треба конче написати, що то є CHRISTMAS PARCEL. — (О. В. І.)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 11. жовтня 1944 р. померла у 49. році життя

ПЕРЛА МІЩУК,

членниця від. 170 У. Н. Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Покійна походила зо села Глибівка, повіт Богородчани, Західна [illegible]. Залишила в смутку мужа Івана і дві доньки: Любу і Ірину.

Похорон відбудеться в пятницю, 13. жовтня 1944 р. з похоронного заведення 582 Bergen Ave., Jersey City, N. J.

Просимо членів і членниць узяти якнайбільшу участь у похороні і тим віддати останню прислугу бувшій членниці. — В. Й П.!

Т. Наконечний, фін. секр.

Ділимось сумною вісткою, що помер

ПАВЛО БАЙДА,

член Тов. Успенія Пресвятої Богородиці, від. 123 У. Н. Союзу в Скрентон, Па.

Покійний походив зо села Супрунівка, пов. Скалат, Східна Галичина. В місяцю жовтні 1922 року приїхав тут до Америки до свого вуйка Адама Мудрого, котрий живе на Олифордж, поблизу Скрентону. По кількох днях відпочинку пішов з вуйком до майнів копати вугля. По якімсь часі перейшов з Олифорджу до міста Скрентону і тут знов знайшов працю в майнах. В місяці січні 1924 року одружився з Катериною Білан з села Вільки Мазовецькі, повіт Рава Руська, Галичина. Прожили обоє 22 роки. Дня 4. серпня покійний захорував і пішов лічитись до Мойзес Госпиталю. Дня 16. серпня мав операцію і по тій тяжкій операції дня 27. серпня помер. При смерти покійний мав 47 літ. Оставив у смутку вдову Катерину і доньку Марію, котрі на цім місці складають сердечну подяку всім тим, що взяли участь і помагали їм хто чим міг, в похороні покійного мужа і батька.

Катерина Байда, вдова
Марія Байда, донька
(ог.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляємо всіх своїх членів, що збори Бр. св. Володимира, від. 130, відбудуться в суботу, 14. жовтня, в годині 8. ввечір, в гали де звичайно. Тому, що це є три-квартальні збори і є важні справи до обговорення і проф. М. Чубатий виголосить інтересний відчит, просимо всіх членів на ці збори численно явитись. Буде також звіт за третій квартал. — За уряд: П. Стахів, предс.; К. Коваль, фін. секр.; Н. Підгайний, кас.; І. Серединський, рек. секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Триквартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 14. жовтня, в год. 7:30 ввечір, в салі У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження, як також урядники і контр. комісія дадуть звіт за третій квартал. — За уряд: Н. Сташко, предс.; І. Пілат, кас.; С. Могила, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українське Національне Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє своїх членів і членниць, що триквартальні збори відбудуться в суботу, 14. жовтня в год. 8. ввечір, в церк. гали св. Юра, 28 Іст 7. вул. Ці збори будуть дуже важні, бо є багато справ до полагодження. Контр. комісія дасть фін. звіт за третій квартал. Тому просимо всіх членів і членниць прийти на час. — Уряд. Я. Мірус, предс.; М. Малетич, рек. секр.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галичин, скарбник.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. жовтня, в годині 8. ввечір, в гали де все. Просимо всіх членів прийти точно на означений час і заплатити свої місячні вкладки, щоб не бути суспендованим. Є важні справи до полагодження. Не забувайте приєднати хоч по одному новому членови. — За уряд: І. Король, предс.; Л. Гуменюк, кас.; Я. Салій, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. жовтня, в гали парохіяльній, 803 Фронт стр., в 2. годині пополудні. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до обговорення. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх вкладок найдальше до 25., будуть суспендовані. — За уряд: П. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, відбудуться в неділю, 15. жовтня, в годині 12:30 пополудні, під ч. 847 Н. Френклин ул. Взиваємо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоб прийшли і вирівнали свій довг, бо інакше можуть бути суспендовані. — Уряд.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Укр. Тов. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. жовтня, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час. — За уряд: О. Шмокалюк, пр.; В. Осохівський, фін. секр.; А. Кудлик, кас.; А. Яворський, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 15. жовтня, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі 181-183 Фліт ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — А. Бусько, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14-го жовтня, в укр. прав. гали, 675 Савт 19. вул., в годині 7:30 ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на ці збори і заплатити свої місячні вкладки. Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до загального відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. жовтня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін і Мішіган Еве. На ці збори повинні всі члени прийти, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають заплатити свої залеглости вже в цім місяці. Взиваємо ставати членами Українського Допомогового Комітету, який вже започатковано, але ми бажаємо, щоб кожний був записаний і зложив $5. — І. Форись, предс.; Н. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 15. жовтня, точно в 1. год. пополудні. Уряд просить членів прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: Н. Костирка, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ, від. 182, відбудуться в неділю, 15. жовтня, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. На порядку нарад є тов. важні справи до полагодження, тому обовязком кожного члена є прийти на збори. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369, відбудуться в неділю, 15. жовтня, в год. 5:30 ввечір, в гали церковній. Взиваємо всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки. Є важні справи до полагодження. — Уряд.

ФРАНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 14-го жовтня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 2171 Вакелінг. Просимо членів прийти на збори на означений час, бо є важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоби по змозі сплачували свої залеглости. Просимо родичів вписати свої діти до У. Н. Союзу. — За уряд: В. Питель, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Подаємо до відома членам Тов. Любов, від. 45, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. жовтня, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул., точно в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на час. Рівнож просимо членів помогти докінчити ювилейну компанію за новими членами. Галя в день зборів отворена від полудня, де уряд буде полагоджувати біжучі справи. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; Т. Малик, секр.



Д-Р С. ЧЕРНОВ
- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крови для подружого свідоцтва.
- Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: денно від 10 до 7:30. В неділі: 11—1:30.
ЖІНКА-ДОКТОР ДО ОБСЛУГИ.
X & Флюороскоп.—Екзамінація $2.00

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
З НОТАМИ
50 центів
один примірник
Замовляйте у книгарні
"SVOBODA"
JERSEY CITY 3, N. J.
83 GRAND STREET

$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і вище
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

MYRON LYTWYN & SON
NEW HOME FOR SERVICES
Добре відоме довголітнє похоронне заведення
В НОВІМ ПРИМІЩЕННЮ
801 SPRINGFIELD AVENUE, CORNER HARRISON PLACE
Irvington, N. J. Phone ESsex 3-9090
NEW HOME FOR SERVICES, WHERE A HOME-LIKE ATMOSPHERE PREVAILS, WITHOUT ADDITIONAL CHARGE.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.



JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ



ШЛУНКА, ШКІРИ, НЕРВІВ
ГЕМОРОЇДИ І ІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КУТНЬОЇ КИШКИ
Нирок, міхура, шлунка і внутренностей забурення. Катар і хронічні болячки, біль у крижах, загальне ослаблення і хронічний ревматизм і свяпнку. Лучі Екс, екзамінація крови і мочі заплення докладну діягнозу і відповідне лікування. Застрикування, коли вказане. Зайдіть сьогодня на пораду. Мужчин і Женщин лікуємо модерними методами зо скорою полекшою.
Всі хронічні недуги лікуємо науково.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ $2.
Dr. ZINS (28-літнє заведення)
110 EAST 16 STREET, N. Y. — NEAR UNION SQUARE
Щоденно від 9. г. рано до 7. г. вечі. У неділі від 9. рано до 2. попол.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
— на —
ФІЛАДЕЛЬФІЮ
й околицю
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК



Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1055. Ошалілий слон.



На очах кількох здивованих людей Тарзан убив льва, а потім вернувся на вулицю.

Там він побачив циркового слона, що гнав у страху вулицею.

На його хребті сиділо двоє дівчат з цірку.

Якби цей слон упав, то на дівчат певно кинулися би дикі звірі або їх потратувалиб слони.